

Θα γίνει η Κριμαία το νέο Κόσσοβο;

/ [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)

Πηγή: RIA Novosti

Οποιαδήποτε μεταβολή στο στάτους της Κριμαίας, θα έχει καθοριστικές επιπτώσεις στην παγκόσμια γεωπολιτική πραγματικότητα του 21ου αιώνα. Το σενάριο του Κοσσυφοπεδίου, στημένο πάνω στην αρχή αυτοδιάθεσης των λαών και το δίκιο του ισχυρότερου, πιθανόν να προκριθεί και για την Ταυρική χερσόνησο.

Αν το σενάριο ένταξης της Κριμαίας στη Ρωσία υλοποιηθεί, θα είναι ένα πρωτόγνωρο γεγονός στη σύγχρονη διεθνή διπλωματική πρακτική. Τις τελευταίες δεκαετίες, υπήρξαν πολλά παραδείγματα σχηματισμού νέων κρατών. Αλλά η ένωση «μέρους της επικράτειας» ενός κράτους σε ένα άλλο, χωρίς τη συγκατάθεση των ανωτάτων αρχών του κράτους που ασκεί την κυριαρχία στα εδάφη που «διαχωρίζονται», δεν έχει συμβεί από το τέλος του «ψυχρού πολέμου».

Αντιπροσωπευτική ή άμεση δημοκρατία;

Η απόφαση του Κοινοβουλίου της Κριμαίας να τεθεί σε δημοψήφισμα το θέμα της προσχώρησης της Αυτόνομης Δημοκρατίας στη Ρωσία, αν το δούμε τυπικά από την πλευρά του ουκρανικού Συντάγματος, δεν είναι θεσμικά νόμιμη. Το Σύνταγμα του 2004, το οποίο επανήλθε σε ισχύ με απόφαση που ενέκρινε στα τέλη του Φεβρουαρίου το Ουκρανικό Κοινοβούλιο, αναφέρει: Τα θέματα που αφορούν στην αλλαγή των συνόρων της επικράτειας της Ουκρανίας, αποφασίζονται

αποκλειστικά με εθνικό (πανουκρανικό) δημοψήφισμα. Στον καταστατικό χάρτη της χώρας όμως, δεν αναφέρεται κάτι σχετικό με ένα πανουκρανικό δημοψήφισμα που θα μπορεί να αποφασίσει την τύχη της Κριμαίας.

Συνταγματική νομιμότητα

Με τη σειρά του, στο Σύνταγμα της Ρωσίας αναφέρεται, ότι η ένταξη-προσχώρηση στη Ρωσική Ομοσπονδία και ο σχηματισμός ενός νέου ομόσπονδου υποκειμένου εντός της Ρωσίας, «πραγματοποιείται με τη διαδικασία που ορίζεται από το ομοσπονδιακό συνταγματικό δίκαιο». Ο ισχύων νόμος του 2001, επιτρέπει τη δημιουργία μιας νέας ομόσπονδης δομής στην επικράτεια της οντότητας που εντάχθηκε στη Ρωσία, σε μία μόνο περίπτωση: Αν υπάρχει συμφωνία με το κράτος, από το οποίο διαχωρίζεται η περιοχή.

Ωστόσο, στις 28 Φεβρουαρίου 2014 ο ηγέτης του κόμματος «Δίκαιη Ρωσία» Σεργκέι Μιρόνοφ, κατέθεσε στην Κρατική Δούμα ένα νέο νομοσχέδιο σχετικό με το παραπάνω θέμα. Στις διατάξεις του προβλέπεται, ότι η Ρωσία μπορεί να συμπεριλάβει στη σύνθεση της (σαν Ομοσπονδία) τμήμα άλλου κράτους, ακόμη και αν δεν υπάρχει αντίστοιχη διεθνής συμφωνία. Για να γίνει αυτό, θα πρέπει οι κάτοικοι «της αποσχισθείσας επικράτειας» να ψηφίσουν υπέρ της ένταξης της περιοχής στην Ρωσική Ομοσπονδία μέσω δημοψηφίσματος ή θα πρέπει οι νόμιμες αρχές της αντίστοιχης περιοχής να απευθυνθούν, με σχετικό αίτημα προσχώρησης, προς τη Ρωσία.

Η αίτηση ήδη υπάρχει. Το Κοινοβούλιο της Κριμαίας, την Πέμπτη 6 Μαρτίου απεύθυνε έκκληση στο Βλαντίμιρ Πούτιν με το ερώτημα, εάν η Ρωσία είναι έτοιμη να συμπεριλάβει την Κριμαία σαν ένα ακόμα υποκείμενο της Ομοσπονδίας. Η επιθυμία των ίδιων των κατοίκων της Κριμαίας θα επιβεβαιωθεί, χωρίς καμία αμφιβολία, με το δημοψήφισμα που θα πραγματοποιηθεί στις 16 Μαρτίου 2014. Ο Μιρόνοφ δήλωσε, ότι το νομοσχέδιο μπορεί να εγκριθεί και να ψηφιστεί από την Κρατική Δούμα την επομένη κιόλας εβδομάδα.

Η διεθνής κοινότητα

Ωστόσο, το ρωσικό Κοινοβούλιο μπορεί να ψηφίζει οποιονδήποτε νόμο θεωρεί σωστό. Το ερώτημα είναι, αν η διεθνής κοινότητα αναγνωρίζει τη νομιμότητα των αποφάσεων της Ρωσικής Ομοσπονδίας και κατά πόσο αυτές οι αποφάσεις θα είναι σύμφωνες με το διεθνές δίκαιο. Η απάντηση στο πρώτο σκέλος του ερωτήματος είναι: Όχι, δεν θα τις αναγνωρίσει.

Αλλά όσον αφορά στο δεύτερο μέρος, η κατάσταση είναι πιο περίπλοκη. Στο σημερινό διεθνές δίκαιο είναι κατοχυρωμένες δύο αντικρουόμενες μεταξύ τους

βασικές αρχές: Η εδαφική ακεραιότητα του κράτους, αφενός και το δικαίωμα των λαών στην αυτοδιάθεση, αφετέρου, σημειώνει ο ανώτερος ερευνητής στο Κέντρο σύνθετων ευρωπαϊκών και διεθνών ερευνών της Ανώτατης Οικονομικής Σχολής, Μαξίμ Μπρατέρσκι.

Η περίπτωση του Κοσσυφοπεδίου

Εφαρμόζοντας αυτήν ακριβώς την αρχή του δικαιώματος των λαών για αυτοδιάθεση, η Δύση το 2008 αναγνώρισε την ανεξαρτησία του Κοσσυφοπεδίου (Κόσσοβο). «Το Κοσσυφοπέδιο, αντικατοπτρίζει ακριβώς αυτό που έχουμε σήμερα στην Κριμαία», βεβαιώνει ο Μπρατέρσκι. Η είσοδος των στρατευμάτων του NATO στο Κοσσυφοπέδιο δεν επέτρεψε στους Σέρβους να παρέμβουν στη διενέργεια του δημοψηφίσματος. Ο ΟΗΕ, δεν είχε δώσει εντολή στις δυνάμεις του NATO για την ανάπτυξη στρατευμάτων της Συμμαχίας στο Κοσσυφοπέδιο».

Εκείνη την εποχή, ο Βλαντίμιρ Πούτιν χαρακτήρισε ως εξαιρετικά επικίνδυνο το γεγονός του Κοσσυφοπεδίου. Γεγονός το οποίο θα δημιουργήσει προηγούμενο, υπενθυμίζοντας ταυτόχρονα ότι παρόμοια προβλήματα υπάρχουν στην Ισπανία και το Βέλγιο. Αλλά μέσα στο 2008, η Μόσχα αναγνώρισε μονομερώς την ανεξαρτησία της Αμπχαζίας και της Νότιας Οσετίας. Το πώς θα συμπεριφερθεί ο Πούτιν στο θέμα της Κριμαίας σήμερα, δεν είναι προς το παρόν ξεκάθαρο.

Παρ' όλα αυτά, στην περίπτωση της ετοιμότητας της Μόσχας να αναγνωρίσει την Κριμαία σαν ένα νέο μέλος (υποκείμενο) της Ομοσπονδίας, θα έχουμε να κάνουμε με μια πρωτόγνωρη κατάσταση. Η ένταξη μέρους της εδαφικής επικράτειας ενός κράτους σε ένα άλλο, χωρίς τη συγκατάθεση των αρχών της χώρας από την οποία διαχωρίζεται η περιοχή, δεν έχει συμβεί ποτέ από το τέλος του «ψυχρού πολέμου», τονίζει ο Μαξίμ Μπρατέρσκι.

Προηγούμενο εδαφικής προσχώρησης περιοχής με αμοιβαία συναίνεση, υπάρχει. Το 1997, η Μεγάλη Βρετανία επέστρεψε την κινεζική κυριαρχία στο Χονγκ Κονγκ.

Άνεμος Ανεξαρτησίας

Η ιστορία των τελευταίων δεκαετιών έχει να μας επιδείξει αρκετά παραδείγματα εμφάνισης νέων και τυπικά ανεξάρτητων ή μη αναγνωρισμένων κρατικών οντοτήτων. Το Κοσσυφοπέδιο, η Αμπχαζία, η Νότια Οσετία. Το 1999, ανακηρύχθηκε η ανεξαρτησία του Ανατολικού Τιμόρ. Το δημοψήφισμα, στη βάση του αποτελέσματος του οποίου το Ανατολικό Τιμόρ έγινε ανεξάρτητο κράτος, πραγματοποιήθηκε υπό την πίεση των Ηνωμένων Εθνών. Με τη βοήθεια του ΟΗΕ, το 2011 διενεργήθηκε δημοψήφισμα για την ανεξαρτησία του Νοτίου Σουδάν. Σύμφωνα με τον Μπρατέρσκι, το γεγονός ότι το Ανατολικό Τιμόρ και το Νότιο

Σουδάν ανακήρυξαν την ανεξαρτησία τους με την υποστήριξη των Ηνωμένων Εθνών, καθιστά αυτά τα κράτη απολύτως νόμιμα από τη σκοπιά του διεθνούς δικαίου.

Το δίκαιο του ισχυρού

«Αλλά σε γενικές γραμμές, το διεθνές σύστημα περί δικαίου δεν λειτουργεί. Νικητής στο τέλος, ανακηρύσσεται αυτός που είναι στρατιωτικά πιο ισχυρός», πιστεύει ο εμπειρογνώμονας. Και το Κοσσυφοπέδιο, είναι ένα καλό παράδειγμα που το επιβεβαιώνει. Αλλά το πρόβλημα μεγαλώνει. Το διεθνές δίκαιο όλο και λιγότερο αντιστοιχεί στην παγκόσμια γεωπολιτική πραγματικότητα. Συζητείται έντονα η υπόθεση, ότι μέσα στα επόμενα 10-15 χρόνια το σύστημα θα διαλυθεί. Ας ελπίσουμε, ότι το αποτέλεσμα της κατάρρευσης δεν θα είναι ένας (ακόμα) παγκόσμιος πόλεμος».

Αποδεικνύεται, ότι στον 21^ο αιώνα, τους όρους για την υλοποίηση της επιθυμίας μιας επικράτειας να αναβαθμίσει την κρατική της υπόσταση ή να αποκτήσει προτεκτοράτα, συνεχίζει να την καθορίζει ο δυνατότερος, η ισχυρή κρατική οντότητα.

Το πρωτότυπο άρθρο βρίσκεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: gazeta.ru

Ναταλία Γκαλίμοβα, Gazeta.ru

Πηγή: rbth.gr